

Τράπεζα Θεμάτων Ιστορία Β' Λυκείου

GI_V_IST_0_13845

ΟΜΑΔΑ Α**ΘΕΜΑ 1****1.α.**

(1) Να συμπληρώσετε τα κενά του αποσπάσματος, βάζοντας στην κατάλληλη θέση μία από τις ακόλουθες λέξεις (τέσσερις λέξεις περισσεύουν): Λατίνος, Δάντης, Γαλλία, εκπαίδευση, Τούρκος, Ιταλία, Έρασμος, Έλληνας, τυπογραφία.

Το πνευματικό κίνημα της Αναγέννησης ξεκίνησε από τις ακμαίες οικονομικά πόλεις της _____, από τις οποίες επεκτάθηκε αργότερα και στην υπόλοιπη δυτική Ευρώπη. Στην αναβίωση των ελληνικών γραμμάτων στη Δύση υπήρξε καθοριστική η συμβολή των _____ λογίων που έφυγαν από το Βυζάντιο πριν και μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους _____. Στη φράση του _____, σημαντικού εκπρόσωπου της ανθρωπιστικής κίνησης στην Ευρώπη, «οι άνθρωποι δε γεννιούνται, αλλά γίνονται» περικλείεται η αντίληψη του αναγεννησιακού ανθρώπου για το ρόλο και τη δύναμη της _____.

(μονάδες 5)

Απάντηση: Ιταλίας, Ελλήνων, Τούρκους, Έρασμου, εκπαίδευσης

(2) Να βάλετε στη σωστή χρονολογική σειρά τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα, αρχίζοντας από τα αρχαιότερα:

1. Τρομοκρατία
2. Εκχριστιανισμός των Σλάβων της Μοραβίας
3. Τέταρτη Σταυροφορία
4. Ένδοξη Επανάσταση
5. Σύνοδος Φερράρας-Φλωρεντίας

Απάντηση: 1. Εκχριστιανισμός των Σλάβων της Μοραβίας (863), 2. Τέταρτη Σταυροφορία (1201-1204), 3. Σύνοδος Φερράρας-Φλωρεντίας (1438-1439), 4. Ένδοξη Επανάσταση (1688), 5. Τρομοκρατία (1793)

1.β. Να αποδώσετε το περιεχόμενο των ιστορικών όρων: Τρίτη Ρώμη, δυνατοί.
(μονάδες 8+7=15)

Τρίτη Ρώμη: Κληρονόμος των πολιτικών ιδεών του Βυζαντίου φιλοδόξησε, μετά την Άλωση, να γίνει η Ρωσία. Η Μόσχα θεωρήθηκε ως Τρίτη Ρώμη, ιδίως από τότε που ο Τσάρος Ιβάν Γ', ο θεμελιωτής της ενότητας των ρωσικών χωρών, νυμφεύθηκε την ανιψιά του τελευταίου βυζαντινού αυτοκράτορα, υιοθέτησε τον δικέφαλο αετό στα λάβαρα του και εισήγαγε στη Μόσχα το βυζαντινό τελετουργικό. (Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 89 του σχολικού βιβλίου)

Δυνατοί: Δυνατοί ήταν μεγάλοι γαιοκτήμονες που απέκτησαν μεγάλη δύναμη εξαιτίας της συγκέντρωσης τεράστιων εκτάσεων γης και πλούτου στα χέρια τους. Ο δήμος και οι αγροτικοί πληθυσμοί ήταν εκείνοι που υφίσταντο την ασφυκτική πίεση των δυνατών με αποτέλεσμα να περιέλθουν σταδιακά στην κηδεμονία και την προστασία τους. (Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 38 του σχολικού βιβλίου)

ΘΕΜΑ 2

2.α Να εξηγήσετε ποια προβλήματα προκάλεσαν στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία οι επιδρομές των Αβάρων και των Σλάβων στη Χερσόνησο του Αίμου
(μονάδες 12)

Οι αβαροσλαβικές επιδρομές δημιούργησαν μια νέα κατάσταση στη Χερσόνησο του Αίμου. Ακμαίες πόλεις καταστράφηκαν, ενώ μεγάλο μέρος του πληθυσμού εξοντώθηκε, αιχμαλωτίστηκε ή τράπηκε σε φυγή. Η Θεσσαλονίκη πολιορκήθηκε επανειλημμένα από τους εισβολείς.

Οι Σλάβοι εγκαταστάθηκαν μόνιμα σε εδάφη της σημερινής Ελλάδας, δημιουργώντας τις λεγόμενες σκλαβηνίες, νησίδες σλαβικού πληθυσμού, σκορπισμένες ανάμεσα στους ντόπιους. Από την άλλη πλευρά, ο ελληνικός πληθυσμός μειώθηκε κατά την περίοδο αυτή στο εσωτερικό της Χερσονήσου, αλλά διατηρήθηκε στις παράκτιες περιοχές και τις πόλεις. Από αυτές κυρίως τις περιοχές άρχισε στα τέλη του 8ου αι. η σταδιακή αποκατάσταση της βυζαντινής διοίκησης και η αφομοίωση των Σλάβων. Στις αρχές του 7ου αι, όμως, όταν ο στρατός κάλεσε στο θρόνο τον Ηράκλειο, η κατάσταση ήταν ακόμη εξαιρετικά κρίσιμη. (Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 13 του σχολικού βιβλίου)

2.β Ποιες ήταν οι επιχειρήσεις των Πορτογάλων θαλασσοπόρων για την ανακάλυψη του θαλάσσιου δρόμου προς τις Ινδίες;**(μονάδες 13)**

Οι Πορτογάλοι θαλασσοπόροι οργάνωσαν, με τη χρηματοδότηση του πρίγκηπα Ερρίκου του θαλασσοπόρου (1394-1460), εξερευνητικά ταξίδια για την ανακάλυψη του θαλάσσιου δρόμου προς τις Ινδίες, παραπλέοντας την Αφρική. Οι αλλεπάλληλες επιτυχείς εξερευνητικές αποστολές συνεχίστηκαν από το Βαρθολομαίο Ντιάζ (1450-1500), ο οποίος έφτασε στο ακρωτήριο της Καλής Ελπίδας το 1487. Λίγο αργότερα, το 1498, ο Βάσκο ντα Γκάμα (1469-1524) προχώρησε ακόμα περισσότερο, μέχρι το Κάλικουτ των Ινδιών. Έτσι, όταν το Σεπτέμβριο του 1499 επέστρεψε στη Λισαβόνα με τα αμπάρια του γεμάτα μπαχαρικά, ο νέος εμπορικός δρόμος προς τις Ινδίες ήταν μια πραγματικότητα.

Την ίδια εποχή (1500) ένας άλλος Πορτογάλος, ο Αλβαρέξ Καμπράλ (περ. 1460-1526), πλέοντας προς τις Ινδίες, παρασύρθηκε από τα κύματα μέχρι τη Βραζιλία, την οποία κατέλαβε στο όνομα του βασιλιά του.

(Η απάντηση βρίσκεται στις σελίδες 123-124 του σχολικού βιβλίου)

Επιμέλεια: Χαιρέτη Αγγελική